

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat hij op 17 oktober 2007 door ambtenaren van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid als verdachte van oplichting is aangemerkt.

Tevens klaagt verzoeker erover dat een districtschef van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid de zaak heeft geseponneerd wegens onvoldoende bewijs (sepotcode 02). Volgens verzoeker had na afronding van het opsporingsonderzoek dat door de korpsen Gelderland-Zuid en Hollands Midden is verricht, moeten blijken dat hij ten onrechte als verdachte is aangemerkt.

Voorts klaagt verzoeker erover dat de officier van justitie te Arnhem de sepotcode 02 op 4 augustus 2008 niet heeft geschrapt of gewijzigd in sepotcode 01.

Beoordeling

Feiten, Visies en Motivering van het oordeel

Feiten

Wat is er gebeurd?

Verzoekers schoonzoon handelt in steigermaterialen. Op de avond van 17 oktober 2007 werd de schoonzoon tijdens een etentje met de familie gebeld met de vraag of hij interesse had om steigermaterialen te kopen. In eerste instantie weigerde de schoonzoon dit, omdat zij geen goede prijs konden overeenkomen. Toen de verkoper even later terugbelde, kwamen zij toch tot een voor beiden acceptabele prijs. Verzoeker leende zijn auto aan zijn schoonzoon uit om de vrachtwagen met een partij steigers op te halen bij een wegrestaurant, aangezien de verkoper niet bekend was in de buurt. Verzoeker en zijn gezin reden met de auto van de schoonzoon naar het huis van verzoeker.

De steigermaterialen zouden in de garagebox die daar tegenover ligt worden geplaatst. Deze garagebox staat op naam van verzoekers schoonzoon en wordt als extra opslagplaats voor steigers gebruikt.

Aangezien de inzittenden van de vrachtwagen ervan werden verdacht dat zij gehuurde steigermaterialen wilden verkopen, zij hadden namelijk eerder gehuurde steigermaterialen verduisterd, werd de vrachtwagen in opdracht van de eigenaar door medewerkers van een particulier onderzoeksbureau gevolgd. Deze medewerkers constateerden dat de vrachtwagen werd opgepikt met verzoekers auto en dat de steigers bij de garagebox bij de woning van verzoeker werden afgeleverd. Zij zagen dat zowel verzoeker als zijn schoonzoon bij het uitladen van de steigers aanwezig waren. Van de levering hebben zij melding gemaakt bij de politie Gelderland-Zuid. Dit heeft ertoe geleid dat de garagebox

later op de avond in opdracht van de politie is opengebroken en dat de steigermaterialen met een grote oplegger onder toezicht van de politie zijn afgevoerd.

Aangezien verzoeker en zijn schoonzoon met de rest van de familie na aflevering van de steigermaterialen naar de woning van zijn dochter en schoonzoon waren vertrokken, hadden zij hiervan niets meegekregen. Bij thuiskomst werd verzoeker hiermee geconfronteerd door een medewerker van de politie Gelderland-Zuid. Verzoeker en zijn schoonzoon werden als verdachten van heling aangemerkt.

De zaak is uiteindelijk voor beiden geseponeerd wegens gebrek aan bewijs voor het zich schuldig maken aan heling.

Welke informatie heeft het opsporingsonderzoek opgeleverd?

Verzoeker

Verzoeker heeft verklaard dat hij zijn auto aan zijn schoonzoon had uitgeleend en dat deze met zijn auto de verkopers van de steigermaterialen had opgepikt. Zijn schoonzoon had samen met de twee verkopers de steigermaterialen uitgeladen en in de garagebox tegenover zijn woning gelegd. Verzoeker had daarbij staan kijken.

De schoonzoon

De politie Gelderland-Zuid heeft verzoekers schoonzoon verhoord omdat hij werd verdacht van heling. De schoonzoon heeft verklaard dat hij de enige was die in de auto van zijn schoonvader had gereden om de verkoper op te halen bij het wegrestaurant. Ook verklaarde hij dat de garagebox zijn eigendom was. Zijn schoonvader had geholpen met het uitladen van de steigermaterialen, omdat deze op loopafstand van de garagebox woont. De onderhandelingen over de prijs en het afrekenen had hij zonder bemoeienis van zijn schoonvader gedaan. De schoonzoon stelde de steigermaterialen te goeder trouw te hebben gekocht.

De verkopers

De politie Flevoland heeft drie verdachten verhoord met betrekking tot de huur en verkoop van de steigermaterialen. Twee van hen waren betrokken bij de verkoop van de steigermaterialen aan de schoonzoon van verzoeker.

Een van die twee verklaarde dat ze bij het wegrestaurant met de afnemer hadden afgesproken. Hij zou hen daar ophalen. Zijn kompaan had steeds het contact met de afnemer gehad.

Bij het tonen van de beelden die het particuliere opsporingsbureau had gemaakt, herkende hij verzoeker en diens schoonzoon als de afnemers. Hij vertelde dat hij de

steigermaterialen aan verzoeker had overgedragen en dat deze ze in de garagebox had gelegd.

De andere verdachte bracht niet veel details over de verkoop van de steigermaterialen in O. over het voetlicht. Hij sprak slechts over één afnemer, waarmee kennelijk verzoekers schoonzoon wordt bedoeld. Hij was ook degene die volgens de andere verdachte steeds de contacten met de afnemer had gelegd.

De derde verdachte was degene die de steigers had gehoord. Hij was niet bij de verkoop van de steigermaterialen aan verzoekers schoonzoon aanwezig geweest. De rechter had hem vrijgesproken, omdat niet kon worden vastgesteld of hij op de hoogte was van het verkopen van op zijn naam gehuurde steigers. De officier van justitie heeft tegen deze vrijspraak hoger beroep aangetekend. Ook de andere zaken lopen nog.

Het particuliere onderzoeksbureau

Ook de medewerker van het particuliere onderzoeksbureau had een verklaring afgelegd tegenover de politie Gelderland-Zuid. Hij had verklaard dat hij had gezien dat de vrachtwagen was opgepikt door een personenauto met het kenteken van verzoeker en dat de steigermaterialen vervolgens in de garagebox schuin tegenover de woning van verzoeker werden geplaatst. Daarna was de vrachtwagen weggereden en waren twee personen naar de woning van verzoeker gelopen. Hij had daarna contact gezocht met de politie.

Het particuliere onderzoeksbureau had zowel een verslag als een cd-rom gemaakt van wat er die bewuste dag met de steigermaterialen was gebeurd.

Uit het opgemaakte verslag blijkt dat de vrachtwagen bij het wegrestaurant met lichtsignalen is opgepikt met de auto van verzoeker. Aangekomen bij de garagebox waren de steigermaterialen door vier mannen uitgeladen en in de garagebox gelegd.

De cd-rom die het particuliere onderzoeksbureau had gemaakt is bekeken door een medewerkster van Bureau Nationale ombudsman. Zij had verzoeker en zijn schoonzoon bij de start van het onderzoek in persoon gesproken en zou hen dus kunnen herkennen op de beelden.

De beelden van het uitladen van de steigermaterialen zijn onduidelijk. Het was inmiddels 20:15 uur en donker buiten. Er was te weinig licht in de omgeving, zodat de beelden donker zijn. Slechts de contouren van twee personen zijn af en toe zichtbaar op de momenten dat zij zich wat meer naar de zijkant van de lichtgekleurde vrachtwagen bewogen. Op de cd-rom is niet te zien wat er tussen de achterzijde van de vrachtwagen en de garagebox plaatsvond. Wie welke handelingen heeft verricht en welke rol verzoeker heeft gespeeld, is niet waar te nemen.

Na het uitladen begaven verzoeker, zijn schoonzoon en een van de verkopers zich weer naar de zijkant van de vrachtwagen. Het is duidelijk te zien dat zij nog een kort gesprek met elkaar voerden. Daarna stapten de twee verkopers in de vrachtwagen. De schoonzoon van verzoeker liep naar het raampje van de passagierskant en nam een formulier aan. Te zien is dat verzoeker dit op een paar meter afstand heeft gadegeslagen.

Welke beslissingen zijn vervolgens genomen?

De (vervolgings)beslissing

De zaak werd door een gemandateerd beoordelaar geseponeerd met code 02, aldus de korpsbeheerder van Gelderland-Zuid. In de mutatie hierover in het registratiesysteem stond geschreven dat er was besloten te seponeren omdat er geen wettig bewijs was. De steiger was voor een normaal bedrag gekocht. Heling was niet hard te maken.

De steigermaterialen werden door de officier van justitie teruggeven aan verzoekers schoonzoon en de schade die was ontstaan door het openbreken van de garagebox werd vergoed.

De beslissing over het sepot

Verzoeker was het niet eens met de opgelegde sepotcode en daarom diende hij bij het arrondissementsparket te Arnhem een verzoek in om de sepotcode te wijzigen en om zijn naam te zuiveren.

Officier van justitie F. reageerde afwijzend op dit verzoek. Hij vond dat de politie een terechte verdenking had gekoesterd en dat de juiste sepotcode was toegekend.

Hij schreef dat na afronding van het politieonderzoek was besloten verzoeker en zijn schoonzoon niet verder te vervolgen omdat de steigermaterialen voor een redelijk bedrag waren gekocht. Er was onvoldoende wettig en overtuigend bewijs voor handen om hen te vervolgen voor betrokkenheid bij opzet- dan wel schuldheiling, aldus de officier van justitie.

Hij was van oordeel dat de politie, gezien de gang van zaken rond de verhuur en latere verkoop van de steigermaterialen, voldoende reden had gehad om verzoeker te verdenken van betrokkenheid bij strafbare feiten. De politie kon terecht vermoeden dat de verkoop van de steigermaterialen op dezelfde dag als zij waren gehuurd, niet zuiver was, omdat de huurder antecedenten had en omdat de aankoop bij een wegrestaurant plaatsvond.

De officier van justitie was van mening dat de politie ook op de juiste grond had geseponeerd. Dit baseerde hij op de verklaringen van de diverse betrokkenen in het eindproces-verbaal. Hij lichtte dit verder niet toe.

Aan het verzoek om de sepotcode te verwijderen kon hij niet tegemoet komen. Hiertoe was hij niet bevoegd, maar hij zag ook geen enkele aanleiding om deze sepotmelding van verzoekers justitiële documentatie te halen. De politie had namelijk een redelijk vermoeden van verzoekers betrokkenheid bij een strafbaar feit en mocht daarom onderzoek naar hem verrichten, zo vond de officier van justitie. Met de beslissing om verzoeker niet te vervolgen, was naar het oordeel van de officier van justitie de naam van verzoeker gezuiverd. Mocht verzoeker immers ooit naar de vermelding op zijn justitiële documentatie worden gevraagd, dan kon hij altijd deze brief van de officier van justitie tonen, ten einde zijn onschuld aan te tonen, aldus de officier van justitie.

visies

Hoe kijkt verzoeker ertegen aan?

Verzoeker stelt dat hij niets met de aankoop van de steigermaterialen te maken heeft gehad. Het enige dat hij had gedaan was zijn auto uitlenen aan zijn schoonzoon, het openen van de garagebox en het openhouden van de deur van de vrachtwagen tijdens het uitladen.

Hij schreef in reactie op de visie van de korpsbeheerder dat het logisch was dat hij in beeld was gekomen als verdachte, omdat de auto op zijn naam stond. Maar hij kon niet accepteren dat nadat het opsporingsonderzoek was afgerond, de politie en het Openbaar Ministerie tot de conclusie waren gekomen dat er te weinig bewijs was om hem te kunnen vervolgen. Volgens verzoeker had moeten worden geseponeerd met code 01; dat hij ten onrechte als verdachte was aangemerkt.

Hij staaft zijn mening met het stellen van de vraag hoe het mogelijk was dat de huurder was vrijgesproken en waarom hijzelf nog steeds een sepotcode 02 achter zijn naam had staan. Hij vroeg zich ook af waarom zijn schoonzoon de steigermaterialen had teruggekregen en de schade aan de garagebox door de politie zo snel was betaald, als zij niet onschuldig waren.

Tevens kaartte verzoeker aan dat de reden voor het niet vervolgen niet op hem kon slaan. De aangevoerde reden is dat verzoekers schoonzoon een redelijke prijs had betaald voor de steigermaterialen en dat heling niet was hard te maken. Maar verzoeker had geen steigermaterialen gekocht, dus kon die reden voor hem niet opgaan, aldus verzoeker.

Tot slot vond verzoeker het moeilijk te verkroppen dat de officier van justitie hem adviseerde om zijn brief te gebruiken om zijn onschuld aan te tonen, maar dat hij aan de andere kant toch een oplichter en een heler bleef, want sepotcode 02 bleef in stand.

Wat is de visie van de korpsbeheerder van Gelderland-Zuid?

De korpsbeheerder acht de klacht over het aanmerken als verdachte ongegrond. Er was volgens hem voldoende reden om verzoeker als verdachte aan te merken. Zoals de klachtencommissie al eerder had gesteld in haar advies aan hem, bestond er op grond van de feiten, de omstandigheden en de beschikbare informatie een redelijk vermoeden dat verzoeker zich schuldig had gemaakt aan een strafbaar feit.

Deze feiten waren volgens de korpsbeheerder de onderstaande. Hij baseerde zich daarbij ook op de brief van de officier van justitie aan verzoeker waarin deze uitleg gaf waarom de sepotcode niet gewijzigd zou worden.

In de eerste plaats bestond er wantrouwen tegen de huurder van de steigermaterialen. Deze had al eerder steigermaterialen niet tijdig teruggebracht. Bovendien stond de huurder in zeven politieregio's geregistreerd wegens het plegen van vermogensdelicten. Het feit dat de vrachtwagen bij een wegrestaurant werd opgepikt, gaf ook te denken, omdat het kopen van steigermaterialen doorgaans bij specialistische bedrijven plaatsvindt. Tevens werden de steigermaterialen vervreemd op dezelfde dag als zij waren gehuurd. Daarnaast was de auto van verzoeker bij de overdracht aanwezig geweest en stond volgens de korpsbeheerder de garagebox ook op naam van verzoeker (dit laatste blijkt onjuist te zijn; N.o.). De korpsbeheerder heeft dit in reactie op het verslag van bevindingen gerectificeerd.

De korpsbeheerder gaf geen oordeel over de klacht over de sepotbeslissing, dat liet hij over aan de minister van Justitie. De verantwoordelijkheid voor het sepot en de sepotgrond ligt namelijk bij het Openbaar Ministerie en niet bij hem, aldus de korpsbeheerder.

Wel lichtte de korpsbeheerder toe welke opsporingshandelingen de politie had verricht. De avond van de aankoop van de steigermaterialen had de politie het verhaal van de schoonzoon aangehoord. Dit verhaal correspondeerde met dat van verzoeker. Meer dan dat was er door de politie Gelderland-Zuid niet gedaan, omdat de zaak werd overgedragen aan Hollands Midden. Dit korps was bezig met een bovenregionaal opsporingsonderzoek naar de verduisterings- en helingzaken, waar deze zaak deel van uit zou maken. Pas enige maanden later, kwam vanuit Hollands Midden het verzoek om de helingszaak alsnog op te pakken en verzoekers schoonzoon te verhoren. Uit deze verklaring ontstond het vermoeden dat verzoeker geen aandeel had gehad in de aankoop van de steigermaterialen. Echter, het onderzoek was op dat moment nog niet afgerond, er moesten nog andere verdachten worden gehoord, aldus de korpsbeheerder.

Naast verzoeker en de schoonzoon was ook een medewerker van het particuliere opsporingsbureau gehoord (Zie voor de verklaring onder: Wat heeft het opsporingsonderzoek opgeleverd?).

Verzoeker werd als verdachte als eerste gehoord. Er waren op dat moment nog geen getuigen gehoord aan welke verklaringen die van verzoeker kon worden getoetst, aldus de korpsbeheerder.

Wat is de visie van de minister van Justitie?

De minister gaf in zijn reactie aan dat de politie een redelijk vermoeden had dat de steigermaterialen waren ontvreemd. De huurder was aangehouden op verdenking van verduistering. De rechtbank had hem hiervan vrijgesproken, maar het hoger beroep loopt nog. Verzoeker en zijn schoonzoon werden verdacht van heling. Omdat uit het vervolgonderzoek van de politie was gebleken dat de schoonzoon geen onredelijke prijs had betaald en de verklaring van de schoonzoon over de aankoop van de steigermaterialen niet onaannemelijk was, had de officier van justitie besloten de inbeslaggenomen steigermaterialen terug te geven aan de schoonzoon. Een maand later had de politie verzoeker en zijn schoonzoon bericht dat de zaak was geseponeerd wegens het ontbreken van wettig en overtuigend bewijs (sepotcode 02).

De minister liet voorts weten dat de beslissing om te seponeren met code 02 hem niet onredelijk voorkwam. Er waren vier punten die van belang waren voor de verdenking tegen verzoeker en zijn schoonzoon.

Ten eerste was de vrachtwagen met steigermaterialen met lichtsignalen opgepikt op een parkeerplaats van een wegrestaurant met het voertuig van verzoeker.

Ten tweede vond de koop, dan wel overdracht, plaats op een vreemd tijdstip, te weten de avonduren. Het betrof geen reguliere koop in een winkel.

Ten derde had verzoeker geholpen met het uit- en overladen van de steigermaterialen in de garagebox die op naam van verzoekers schoonzoon staat.

Ten vierde was er het feit dat de huurder reeds eerder een partij steigermaterialen had gehuurd en deze niet had teruggebracht. Tevens stond de huurder in zeven politieregio's geregistreerd voor vermogensdelicten.

Ondanks deze feiten kon de officier van justitie niet bewijzen dat verzoeker zich had schuldig gemaakt aan opzet- dan wel schuldheiling, aldus de minister. Er was namelijk een marktconforme prijs betaald en een dergelijke koop komt wel vaker voor in de bouwwereld. De minister was ondanks dat niet van oordeel dat daarmee de onschuld van verzoeker kon worden aangetoond. Er bestond immers een redelijke verdenking tegen verzoeker. Vandaar de beslissing om te seponeren wegens het ontbreken van voldoende wettig en overtuigend bewijs.

De brief die de officier van justitie aan verzoeker had gestuurd, bevat een passage over het aantonen van onschuld door het tonen van die brief. De Nationale ombudsman vroeg de minister om een toelichting op deze passage. De Nationale ombudsman leidde eruit af dat sepotcode 02 blijkbaar niet voldoende recht deed aan de door de officier van justitie gestelde onschuld van verzoeker (welke omschrijving de Nationale ombudsman associeert met sepotcode 01). De minister antwoordde hierop dat de onschuld van verzoeker niet was

komen vast te staan, maar dat de verdenking aan het strafbare feit niet wettig en overtuigend kon worden bewezen. De minister was van oordeel dat dit duidelijker aan verzoeker had moeten worden bericht. Hij betreurde het dat de inhoud van de brief voor verwarring had gezorgd. Dit leidde echter niet tot het gegrond verklaren van de klacht, aldus de minister.

Wat is de visie van de korpsbeheerder van Hollands Midden?

De korpsbeheerder van Hollands Midden werd in de gelegenheid gesteld om zijn visie op deze zaak te geven, omdat zijn korps er zijdelings bij betrokken was geweest. Hij lichtte toe welke rol de politie Hollands Midden in deze zaak had gespeeld. De verhuurder van de steigers had in Leiden aangifte gedaan van oplichting. De politie aldaar had hem alle noodzakelijke medewerking toegezegd om klaarheid te brengen in deze zaak. Zij had maatregelen getroffen om de huurders van de materialen buiten heterdaad aan te houden. Daarvoor was toestemming aan de officier van justitie gevraagd, welke overigens niet werd verkregen. Besloten was om de steigermaterialen aan de huurder mee te geven en deze te laten volgen door een particulier onderzoeksbureau. Toen de medewerkers van het particuliere onderzoeksbureau zagen dat de steigermaterialen in O. werden verkocht en bij een garagebox werden uitgeladen, hebben zij de politie Gelderland-Zuid gewaarschuwd. Van deze observatie had het particuliere onderzoeksbureau een schriftelijk rapport opgemaakt en ook beeldmateriaal gemaakt. Deze stukken heeft de politie aan de officier van justitie gestuurd.

Hollands Midden had Gelderland-Zuid in januari 2008 gevraagd om de zaak waar verzoeker en zijn schoonzoon bij betrokken waren (verder) af te handelen. Dit had geleid tot het verhoren van de schoonzoon van verzoeker. Hollands Midden had zich slechts op de verduisterde steigermaterialen gefocust, niet op de helingszaak.

motivering van het oordeel

Wat toetst de Nationale ombudsman?

De Nationale ombudsman zal eerst een oordeel geven over de vraag of de aanvankelijke verdenking jegens verzoeker gerechtvaardigd was. Daarna zal de Nationale ombudsman zich buigen over de vraag of deze verdenking door het opsporingsonderzoek is weggenomen. Deze oordelen zijn van belang voor de vraag of de juiste sepotcode is toegekend. Een toelichting op de sepotcodes 01 en 02 is te vinden in de Achtergrond.

Waaraan toetst de Nationale ombudsman?

De Nationale ombudsman toetst de handelwijze van politie en justitie aan het motiveringsvereiste. Dit vereiste houdt in dat beslissingen van overheidsinstanties feitelijk en logisch worden gedragen door een kenbare motivering. Dit betekent niet alleen dat de beslissing logisch voortvloeit uit de daaraan ten grondslag gelegde motivering, maar ook

dat de motivering is gebaseerd op alle relevante feiten die in het daaraan voorafgaande onderzoek zijn komen vast te staan.

Hoe luidt het oordeel ten aanzien van de aanvankelijke verdenking?

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie verzoeker in eerste instantie terecht als verdachte heeft aangemerkt. Om tot die conclusie te komen, zijn de volgende aanwijzingen van belang. Ten eerste was er de verdenking dat gehuurde steigermaterialen onrechtmatig werden verkocht. Ten tweede was gebleken dat verzoekers auto werd gebruikt om de vrachtwagen waarmee de steigermaterialen werden vervoerd op te halen. Ten derde werden de steigermaterialen afgeleverd bij een garagebox die tegenover de woning van verzoeker ligt. En ten slotte was verzoeker aanwezig geweest bij het uitladen van de steigermaterialen en het opslaan ervan in de garagebox.

In feite heeft verzoeker zelf ook erkend dat het logisch was dat hij als verdachte in beeld kwam (zie onder: Hoe kijkt verzoeker ertegen aan?). Nu de tot dan toe bekende feiten redelijkerwijs rechtvaardigden dat verzoeker als verdachte werd aangemerkt, is niet in strijd met het motiveringsvereiste gehandeld.

De onderzochte gedraging is ten aanzien van dit punt behoorlijk.

Hoe luidt het oordeel ten aanzien van de verdenking na afronding van het opsporingsonderzoek?

De Nationale ombudsman is van oordeel dat in redelijkheid niet kan worden volgehouden dat de verdenking tegen verzoeker is blijven bestaan, nadat alle verdachten waren verhoord en het bewijsmateriaal was bekeken. Ook kunnen de gedragingen van de politie en het Openbaar Ministerie na afloop van het onderzoek niet anders worden geduid dan dat ook zij van oordeel waren dat de verdenking tegen verzoeker niet is blijven bestaan. Daarbij wijst de Nationale ombudsman op de volgende drie punten:

Uit het opsporingsonderzoek is ten aanzien van de rol van verzoeker niet meer gebleken dan dat zijn schoonzoon verzoekers auto heeft gebruikt om de vrachtwagen de weg te wijzen en dat verzoeker aanwezig was en enkele activiteiten heeft verricht bij het overladen van de steigermaterialen uit de vrachtwagen in de garagebox van zijn schoonzoon. Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake was bij enige betrokkenheid van verzoeker bij de aankoop van de steigermaterialen.

Ten tweede heeft de officier van justitie besloten dat de inbeslaggenomen steigermaterialen aan verzoekers schoonzoon teruggegeven moesten worden en heeft de politie de schade aan de opengebroken garagebox vergoed. Deze beslissingen vallen niet te rijmen met het blijven bestaan van de verdenking van het zich schuldig maken aan heling door de schoonzoon. De schoonzoon is beschouwd als bezitter te goeder trouw, anders waren de steigermaterialen niet aan hem teruggegeven, en dan is het moeilijk de

verdenking vol te houden, meent de Nationale ombudsman. Dit geldt nog in sterkere mate voor de verdenking bij verzoeker die, anders dan zijn schoonzoon, bij de koop niet betrokken was.

Overigens heeft de korpsbeheerder van Gelderland-Zuid tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman ook meegedeeld dat bij zijn korps het vermoeden bestond dat verzoeker er niets mee te maken had.

Als derde punt is er nog de brief van de officier van justitie waarin deze verzoeker heeft meegedeeld dat zijn naam door het sepot was gezuiverd en dat hij door het laten zien van die brief zijn onschuld kon aantonen. Weliswaar was deze mededeling onjuist, want sepotcode 02 betekent niet dat van de onschuld van de verdachte wordt uitgegaan, maar hieruit bleek wel dat de officier van justitie die de zaak heeft beoordeeld van mening was dat verzoekers onschuld aannemelijk was geworden.

Nu de aanvankelijk gerezen verdenking tegen verzoeker naar het oordeel van de Nationale ombudsman tijdens het opsporingsonderzoek is komen te vervallen, waren de argumenten van de officier van justitie, en later ook de minister van Justitie, om de toegekende sepotcode niet te wijzigen van 02 naar 01, naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet steekhoudend. Deze beslissing is dan ook in strijd met het motiveringsvereiste genomen.

De onderzochte gedraging is ten aanzien van dit punt niet behoorlijk.

Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman zijn geen nieuwe argumenten aangevoerd die meebrengen dat de verdenking tegen verzoeker is blijven bestaan. Dit is aanleiding om een aanbeveling te doen. De Nationale ombudsman doet de minister de aanbeveling om het Openbaar Ministerie een nieuwe beslissing te laten nemen op het verzoek om wijziging van de sepotcode, waarbij deze code wordt gewijzigd in 01.

Conclusie

De klacht is

niet gegrond, ten aanzien van:

- het in eerste instantie aanmerken van verzoeker als verdachte;

gegrond, ten aanzien van:

- de beslissingen over de sepotcode, wegens schending van het motiveringsvereiste.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman doet de minister van Justitie de aanbeveling om het Openbaar Ministerie een nieuwe beslissing te laten nemen op het verzoek om wijziging van de sepotcode, waarbij deze code wordt gewijzigd in 01.

Onderzoek

Op 11 november 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer G. te O., met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid en het arrondissementsparket te Arnhem.

Naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid (de burgemeester van Nijmegen) en als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd aan de korpsbeheerder en de minister verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Omdat de politie Hollands Midden ook bij het opsporingsonderzoek betrokken was, heeft de beheerder van dat korps ook de gelegenheid gekregen op de klacht te reageren.

Daarnaast werd aan de bij de klacht betrokken ambtenaren de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Arnhem over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder Hollands Midden, verzoeker en betrokken ambtebaar W, deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van de minister van Justitie en de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid gaven aanleiding aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

De overige betrokken ambtenaren gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 11 november 2008, met bijlagen, waaronder op deze zaak betrekking hebbende correspondentie tussen verzoeker, de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid en de officier van justitie te Arnhem.

Standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Gelderland-Zuid van 17 april 2009, met bijlagen.

Standpunt van de minister van Justitie van 25 mei 2009.

Standpunt van de beheerder van het regionale politiekorps Hollands Midden van 4 juni 2009.

Reactie van verzoeker van 28 juni 2009.

Processen-verbaal van verhoor van de verkopers van de steigermaterialen.

Onderzoeksrapport en cd-rom van het particuliere opsporingsbureau met betrekking tot de verkoop van de steigermaterialen.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Sepot door het Openbaar Ministerie

1. Ten tijde van de sepotbeslissing betreffende verzoeker was voor het Openbaar Ministerie de Instructie sepotgronden 1999 van kracht. Daarin staan onder meer de volgende sepotgronden en -codes:

"01-06 Technische sepots

Toelichting

01 ten onrechte als verdachte vermeld

Iemand wordt achteraf ten onrechte als verdachte aangemerkt als gevolg van (administratieve) fouten van politie of parket, dan wel omdat op het moment van inboeking nog niet vast stond wie als verdachte moest worden beschouwd, dan wel omdat later blijkt dat de betreffende persoon ten onrechte als verdacht is aangemerkt, bijvoorbeeld na valse aangifte e.d.

02 onvoldoende bewijs

hieronder valt onvoldoende of niet overtuigend bewijs.

(...)"

2. De minister van Justitie gaf in zijn reactie op de klacht een toelichting op het verschil tussen sepotcode 01 en 02.

De minister gaf aan dat in de rechtspraak wordt aangenomen dat iemand ten onrechte als verdachte is aangemerkt als ten opzichte van de verdachte nimmer een redelijk vermoeden van schuld heeft bestaan of uit het strafdossier van de onschuld van de verdachte blijkt (HR 18 februari 1994, NJ 1994, 406 en HR 13 november 1998, NJ 1999, 100). Hij legde uit dat er ten aanzien van sepotcode 01 dus twee situaties bestaan die deze code rechtvaardigen. De eerste betreft de situatie waarin (al dan niet achteraf) moet worden geconstateerd dat er op het moment waarop de betrokkene als verdachte werd aangemerkt, daartoe onvoldoende gronden aanwezig waren. De tweede situatie is die waarin de betrokkene aanvankelijk op goede gronden werd aangemerkt als verdachte, maar waarin achteraf wordt vastgesteld dat die gronden niet langer de verdenking rechtvaardigen. Hiervoor is nodig dat achteraf uit het strafdossier de onschuld van de verdachte blijkt. In zo'n situatie komt het vermoeden van schuld geheel te vervallen.

Sepotcode 02 is van toepassing als na onderzoek blijkt dat er onvoldoende wettig en overtuigend bewijs is dat de verdachte het onderzochte strafbare feit heeft gepleegd.

3. Op 10 augustus 2009 heeft het College van procureurs-generaal een vernieuwde Aanwijzing gebruik sepotgronden vastgesteld. Daarin is bij code 01 de volgende toelichting opgenomen:

"iemand wordt achteraf ten onrechte als verdachte aangemerkt als gevolg van persoonsverwisseling, bij administratieve fouten van politie of parket (verkeerde inboeking) of wanneer op een andere wijze later blijkt dat de betreffende persoon ten onrechte als verdacht is aangemerkt, bijvoorbeeld na valse aangifte.

deze sepotgrond dient (ook) gebruikt te worden voor die gevallen waarin aanvankelijk een verdenking op - op zichzelf - goede gronden is gerezen, maar nadien het opsporingsonderzoek heeft geleid tot het resultaat dat voldoende aannemelijk is geworden dat de verdachte onschuldig is aan het feit waarop de verdenking betrekking had."